

SZÉPIRODALMI FIGYELŐ-DÍJ

2006

A Szépirodalmi Figyelő szerkesztősége 2004-ben díjat alapított, amelyet 2005-ben adott ki először a 2004-ben szemlézett művek szerzői közül kettőnek.

A kuratórium tagjai:

Kalász Márton író, a Magyar Írószövetség elnöke

Szilágyi Márton irodalomtörténész, az ELTE BTK docense

L. Simon László író, szerkesztő, a díjalapító képviselője

Thimár Attila irodalomtörténész, a Szépirodalmi Figyelő főszerkesztője

A kuratórium idén Temesi Ferencnek eddigi életművéért (*Újlipótváros* című írását lásd Napút, 2005/9.; SZIF 2006/1.), valamint Rentz Mátyásnak a *Magyarnovellák* című prózaciklusáért (Eső, 2006/3.; SZIF 2006/5.) Pető Hunor képzőművész bronzplakettjét adományozta.

A díjakat 2007. május 9-én, az Írószövetség székházában rendezett ünnepségen adták át.

TEMESI FERENC számos eddigi kitüntetése között a Szépirodalmi Figyelő díja bizonyosan nagyon jellegzetes együttállást jelez: mégpedig a „küldetésbeli” rokonság jelképességét érdemes észrevételezni az alkotó oldalán felmutatott, vitathatatlanul egyedi és jelentős, monumentális, továbbá immár irodalomtörténetileg is megkerülhetetlen teljesítmény, valamint a szemlélő szakmai közösség részéről kinyilvánított elismerés viszonylatában. A rokon gesztus mármost a szellemi „rendet vágás” törekvése a széttartó, kaotikus ezredfordulói kultúra és irodalom jelenségei, atomizálódó momentumai között. Végső soron tehát a pontosság – hogyha a figyelmet szerző és folyóirat kapcsolatáról, fontosnak vélt találkozásáról illő módon az előbbire magára koncentrálnuk vissza. Mert ne feledjük: Temesi Ferencnek alapozó jellegű regénymunkájában, az 1986–87-ben megjelent *Porban* éppen egy precíz jelentéskereső, a Szótáríró a fikcionális alteregója. S mivel az esztétikának, a valóban *figyelő* kritikának elengedhetetlen feladata, hogy értelmezze, szétszálazza az összetett élménymatériát, jegyezzük meg azt is, hogy amennyiben a további regények szerkezete genetikusan hasonlít az elsőre, és valamennyi a kisebb epikus építőkockák technikai kohézióelvének alávetett, a szemlélet szellemi egységességét és igényességét önnön egybeötörtöződéséhez természetesen és eredetien felhasználó összességként jellemezhető, akkor ez az ismétlődés mindenekelőtt s leginkább egy következetes szerzői módszer érvényesülésének tanúivá avat bennünket. Bennünket: olvasókat és értékelőket. Legújabbban az „újságírói regény” az, ami formát ad és kifejeződési terepeként képződik meg az egyebek mellett a történet olyan fontos rehabilitálását is célul kitűző prózaista törekvésnek: a 2005–06-ban napvilágot látott *Kölcsön idő* képében. Egyben – mint azt az író nyilatkozta – az „egyik lehetséges kiút” ez a 21. században „a részvétlenségből és közönyből”. Az újságíró, a lapszerkesztő figurája persze nyilvánvalóan csak egy Temesi alakmárai közül, ám mindenképpen olyan, aki fontos a Szépirodalmi Figyelő számára. Az irodalmi kultúra információit ugyanis amúgy *újságíróilag* szeretné bevinni ez az orgánium a nem csupán szakmai közönség tudatába, kis adagokban. Sok kicsi azután sokra mehet. Az emblematis példát ott áll a szerkesztőség előtt: Temesi Ferencnek már sikerült...

Zsávolya Zoltán

A kortárs magyar próza nagyon gazdag, sokkal több árnyalata, íze, hangulata van, mint azt általában a könyvesboltok reklámjai és a média hírverése megmutatja. E nagyon sokszínű prózai művészetnek egyik sajátos, egyenletesen dolgozó, mindig jelenlévő, de sohasem az előtérbe tolakodó alakja RENTZ MÁTYÁS. Elbeszélő műveiben többféle hagyományt egyesít. A nagyon pontosan realista, egészen a naturalista szókimondásig durva leírásoktól a szürreális, finom ábrázolásokig, a fordulatos történetmeséléstől a változatos intertextuális utalásokig, az aprólékos figyelemtől a maró, gúnyos humorig sok minden megfér békés összhangban novelláiban, regényeiben. Egy központi elem azonban sosem hiányozhat írásaiból, s prózai teljesítményét méltatva ezt mindenképpen fontos kiemelni: a magyar valóság kíméletlenül pontos, mondhatjuk úgy is, kendőzetlen kegyetlenséggel bemutatott rajza. Ez a sokszor nem szívesen látott kép, amelyet az író azért igyekszik humorral és iróniával fűszerezni, hogy elviselhető legyen, mindig elgondolkodtatja olvasóját, akár a városi emberek hétköznapijairól, akár a falusiak mindennapi gondjairól esik szó. Úgy vélem, nem túlzok, ha azt állítom, Rentz Mátyás ismeri a mai magyar társadalomnak sok, különféle rétegét, közösségét, s az azokban alakuló emberi sorsokat. Ez a biztos tudás adhat alapot őszinte, bátor és a nehéz helyzetben lévőkkel mindig közösséget vállaló prózájának. A kuratórium mindezen írói érdemeiért kívánja jutalmazni Rentz Mátyást a Szépirodalmi Figyelő-díjjal.

Thimár Attila

*

Temesi Ferencről a 2004/6. számban és az *Íróportrék I.* (szerkesztette Thimár Attila, Budapest, 2006) kötetben, Rentz Mátyásról a 2006/5. számban találnak portrét kedves olvasóink.